

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ  
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА

## **ІННОВАЦІЇ В СУДНОБУДУВАННІ ТА ОКЕАНОТЕХНІЦІ**

XI Міжнародна науково-технічна конференція

### **МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ ЧАСТИНА II**

24 – 25 вересня 2020 р.

*Національний університет кораблебудування  
імені адмірала Макарова  
просп. Героїв України, 9*

Миколаїв • НУК • 2020

УДК 001.895:629.5  
І 66

## ОРГАНІЗАТОРИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ  
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА  
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ  
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ  
КОМПАНІЯ «АМІКО ГРУПП»  
ПІВДЕННИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР НАН УКРАЇНИ І МОН УКРАЇНИ  
МОРСЬКЕ ІНЖЕНЕРНЕ БЮРО  
АТ «ЗАВОД «ЕКВАТОР»  
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ УКРАЇНИ  
У МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ  
АСОЦІАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ УКРАЇНИ  
ДП «ДОСЛІДНО-ПРОЕКТНИЙ ЦЕНТР КОРАБЛЕБУДУВАННЯ»  
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ»  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
БАТУМСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАВІГАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ГРУЗІЯ)  
ХАРБІНСЬКИЙ ІНЖЕНЕРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (КИТАЙ)  
УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ ЦЗЯНСУ (КИТАЙ)  
ШАНЬДУНСЬКИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (КИТАЙ)  
ГДАНЬСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)  
ЗАХІДНО-ПОМЕРАНСЬКИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)  
КОШАЛІНСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)

**Матеріали публікуються за оригіналами, наданими авторами.  
Претензії до організаторів не приймаються.**

**Відповідальний за випуск:**  
Блінцов Володимир Степанович

**І 66** **Інновації** в судобудуванні та океанотехніці : Матеріали XI Міжнародної науково-технічної конференції, в 2 ч. — Ч. 2. — Миколаїв : НУК, 2020. — 414 с.

У збірнику наведені матеріали XI Міжнародної науково-технічної конференції «Інновації в судобудуванні та океанотехніці». Збірник становить інтерес для наукових працівників, викладачів, інженерів та студентів.

**УДК 001.895:629.5**

ISBN:978-966-321-XXX-X

© Національний університет кораблебудування  
імені адмірала Макарова, 2020

УДК 167.7

**РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЇ ТА СТАНОВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА**

Пасюк Б.Б., аспірант кафедри «Програмне забезпечення автоматизованих систем», Патлайчук О.В., к.ф.н., доц. каф. філософії та культурології, Ступак О.П., ст.викл.каф. філософії та культурології

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

Україна, Миколаїв

[bwolverine44@gmail.com](mailto:bwolverine44@gmail.com), 0000-0002-1448-3360, [olga.stupak@nuos.edu.ua](mailto:olga.stupak@nuos.edu.ua)

**Анотація.** Робота спрямована на дослідження визначення понять «інформація» та «інформаційне суспільство» філософами-основоположниками та постмодерністами, описуються проблеми становлення та закономірності розвитку. Осмислюються виклики перед сучасним суспільством та їх наслідки.

**Ключові слова:** інформація, інформаційне суспільство, виклики.

**Вступ.** Усе частіше об'єктами наукових досліджень стають інформаційні технології, інформаційне суспільство, інформаційна безпека тощо. Глибоке проникнення інформаційних технологій у всі сфери життя і діяльності людини є основною рушійною силою сучасних соціальних трансформацій. Важливо, що характер інформаційного впливу нині змінюється у зв'язку зі стрімким розвитком інформаційних технологій та самого суспільства. [1]

**Основні тези.** Протягом останніх 50—60 років відбувається активний дискурс щодо характеристик сучасного суспільного устрою та його переорієнтацією від матеріальних носіїв до інформаційних пріоритетів та домінанти знань у побудові соціальної інфраструктури. Розгляд проблеми інформаційного суспільства започатковано працями Д.Белла, О.Тоффлера, Й.Масуді, Д.Лайона. Про динаміку цивілізації, роль інформації в житті суспільства розглядали у своїх працях М.Вебер, Х.Ортега-і-Гассет, А.Тойнбі, О.Шпенглер, М.Хайдеггер, К.Ясперс. Питання інформаційних відносин в умовах постіндустріального суспільства як об'єкта наукового аналізу висвітлені в роботах таких зарубіжних авторів, як Ф.Фукуяма, Ю.Габермас, Д.Тапскотт та ін. Соціально-філософському аналізу інформаційних технологій як домінанті сучасного суспільного розвитку присвячені роботи М.Кастельса. Розуміння впливу інформаційних технологій на соціум на основі синергетичних уявлень виклали в працях І.Пригожин, Г.Хакен, Д.Чернавський, С.Курдюмов. Вплив інформаційних процесів на суспільний розвиток та взаємодію "індивід – суспільство" досліджують Р.Абдеев, С.Джура, В.Лях та ін. Однак не всі питання, пов'язані з виокремленням і розглядом філософських проблем інформаційного суспільства, достатньо досліджені.

Темпи розвитку інформаційних технологій, на думку прихильників відомих концепцій, переводять постіндустріальне суспільство в новий якісний стан або стадію інформаційного суспільства. Наприклад, аналізуючи період 1940/70-х рр. Й. Масуда зазначає, що зміна поколінь комп'ютерної техніки і перехід від одного технологічного рішення до іншого, більш досконалого, відбувається з дедалі більшою швидкістю. Швидкість розгортання інформаційної революції нині вже досягає від трьох до шести разів вище темпів розвитку технологій використання. [2-3]

Під інформаційним суспільством, згідно Й.Масуді та М.Кастельса, розуміється таке суспільство, де процес комп'ютеризації дасть людям доступ до надійних джерел інформації, позбавить від рутинної роботи, забезпечить високий рівень автоматизації виробництва. Характерною особливістю такого суспільства є збільшення можливостей доступу до інформації для все більш широкого кола людей, а також формування і зростаюче поширення мережевих організаційних і комунікаційних структур. Саме поширення мережевих структур дає в даний час істотний вплив на процес соціалізації індивіда. Поряд з безпосереднім міжособистісним спілкуванням поширюється спілкування, опосередковане інформаційно-комунікаційними технологіями, наслідком чого стає значне зростання горизонтальних зв'язків між людьми, що ніколи не зустрічалися в фізичному просторі, але активно взаємодіють в просторі віртуальному. Мережевий принцип соціальної організації не виключає ієрархічного, в даний час вони існують паралельно, в деякому сенсі конкуруючи один з одним. Цей процес має тенденцію до постійного прискорення. [4]

Інформаційна революція дуже швидко змінює світ, надаючи людству принципово нові рішення і можливості у всіх сферах його життєдіяльності. Але разом з очевидними благами, які вона вже дала людям, і ще більшими очікуваними в майбутньому, інформаційна революція несе з собою і абсолютно нові проблеми. Серед них - цифрова нерівність країн і регіонів, проблема правового регулювання мережі Інтернет, електронної комерції та оподаткування в цій області, питання інтелектуальної власності, проблема забезпечення безпеки та конфіденційності інформації, можливість психологічного впливу на індивідуальну і суспільну свідомість з метою нав'язування свого бачення характеристик супротивника, його образу, використовуючи сучасні інформаційно-

комунікаційні технології. Успішність їх вирішення залишається одним з основних факторів, що впливають на розвиток глобального інформаційного суспільства.

В інформаційному суспільстві структура творчих продуктивних сил людини актуалізується в формі людських інформаційних ресурсів (інформаційних потреб і здібностей). В інформаційному суспільстві людина являє собою багатогранну людську особистість як вирішальний творчий фактор і головний інформаційний ресурс суспільства. У сучасній соціально-економічній системі нового типу, що має надзвичайно складну структурно-функціональну організацію, людина виконує різноманітні функції, грає різноманітні громадські ролі. [5]

Істотний вплив на особистість в сучасному суспільстві надає так зване «інформаційне перевантаження», яка визначається Дж. Голом як «стан розгубленості і інертності, яке виникає у тих, хто шукає інформацію, коли вони знаходять все, крім безпосередньо потрібних матеріалів». Технічними передумовами інформаційного перевантаження стала поява комп'ютерних мереж з пристроями, що мають велику місткість, що й призвело до значного зростання кількості веб-ресурсів та інформаційних матеріалів. Як причину інформаційного перевантаження також називають розпад традиційної корпоративної ієрархії, зміну організаційної структури і робочого процесу сучасних компаній, що призводять до дублювання інформації; і складну професійну діяльність в інноваційній сфері, яка передбачає аналіз великих інформаційних масивів. Наслідком інформаційного перевантаження може стати зниження сприйняття навколишніх відомостей. Незважаючи на збільшення обсягу інформації, вона все рідше переходить на рівень знань, основні зусилля людина витрачає на те, щоб «відфільтрувати» непотрібну або низькоякісну інформацію, на аналіз, осмислення і запам'ятовування значимої інформації у неї залишається все менше часу і сил. Виникає своєрідний інформаційний парадокс, що полягає в зниженні загального рівня інформованості особистості внаслідок прогресу в сфері виробництва інформації. [6]

Істотною стороною широко обговорюваного у вітчизняній і зарубіжній літературі процесу глобалізації світового розвитку є виникнення все більш виразних контурів глобального інформаційного суспільства. Термін «глобальне інформаційне суспільство» досить широкий і включає в себе, перш за все, глобальну уніфіковану інформаційну індустрію, що розвивається на тлі безперервно зростаючої ролі інформації і знань в політичному, економічному, соціально-культурному контексті. Він відображає той факт, що в умовах глобалізації світового розвитку одним з основних стратегічних ресурсів стають інформація і знання, що представляють собою інтелектуальний капітал, тому першорядне в даний час значення набувають організації, що займаються їх розповсюдженням. Поряд з ринками традиційних природних ресурсів постійно зростає значення набуває ринок інформації і знань.

В рамках інформаційної парадигми логічно поставити питання про існування в людському суспільстві інтегральних інформаційних ефектів (соціальних, економічних, етнокультурних і ін.), які починають проявлятися з найбільшою повнотою на інформаційній стадії суспільно-історичного розвитку.

Для аналізу закономірностей становлення і розвитку інформаційного суспільства першорядну роль покликана грати нова інтегральна методологія наукового дослідження, основу якого становить універсальний метод інформаційного змістового аналізу. Використання специфічного інструментарію змістового інформаційного аналізу дозволить виявити закономірності та особливості сучасного етапу соціально-економічного розвитку та розробити цілісну концепцію трансформації сучасних суспільних систем з урахуванням реально відбуваються і поступово набирають силу глобальних процесів еволюційної трансформації світового господарства в нову високоорганізовану суспільну систему інформаційного типу. [7]

Ступінь інформаційної актуалізації (застосування) наукових знань, накопичених за весь час існування людської цивілізації, обумовлена інформаційними потребами суспільства і здатністю людей здійснювати високоефективну інформаційну діяльність. Тому відтворення (виховання, освіта, навчання) людей з розвиненими інформаційними потребами і розвинутою здатністю інформаційної актуалізації є не тільки головним і вирішальним фактором науково-технічного та суспільного прогресу, а й головною метою розвитку людської цивілізації як такої. [8]

#### СПИСОК ДЖЕРЕЛ

- [1] Мельник В.П., Рижак Л.В. (2017) Технонаука: Людина відповідає за майбутнє. *Наукові праці. Філософія, №288*.
- [2] Чугунов А.В. (2000) *Теоретические основы концепции "Информационного общества": Научно-методическое пособие по курсу "Интернет и политика"*. Кафедра политологии философского ф-та СПбГУ.
- [3] Інформаційне суспільство. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Інформаційне\\_суспільство](https://uk.wikipedia.org/wiki/Інформаційне_суспільство)
- [4] Левченко Л.Л., Яроцький Л.В. (2007). *Філософські основи інформації*. Житомир: Полісся.

- [5] Соболев О. (2008) Становлення медіально-мережевої парадигми. *Філософська думка*, №5, 3 с.
- [6] Лисак І.В., Максимов А.В. (2015). Індивідуальність в інформаційному суспільстві: Проблеми і перспективи дослідження. *Сучасні проблеми науки і освіти*. №3.
- [7] Гончаров В.Н., Єрохин А.М., Колосова О.Ю., Лаврушина Е.Г., Леонова Н.А., Тютюнников Н.Н. (2014) *Информационное общество: Проблемы становления и закономерности развития: Монография*. Новосибирск: Центр развития научного сотрудничества.
- [8] Кастельс М., (1999) Становление общества сетевых структур. Иноземцев В.Л. (Ред.), *Новая постиндустриальная волна на Западе. Антология*. (с.494-505). Москва: Мысль.

Pasiuk, B., Patlaichuk O., Stupak O.

#### DEVELOPMENT OF INFORMATION AND FORMATION OF THE INFORMATION SOCIETY

**Text of the annotation.** The work is aimed at studying the definition of the founders and postmodernists of the philosophy of the definition of "information" and "information society", describes the problems of formation and patterns of development. Problems of modern society and their consequences are also considered in this article.

**Keywords:** information, information society, challenges

УДК 167.7

#### ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ. ДІЮЧА ЗАГРОЗА ЧИ ПЕРСПЕКТИВА?

Стаканов Д.К., аспірант кафедри екологічної та техногенної безпеки, Патлайчук О.В., к.ф.н., доц. каф. філософії та культурології, Ступак О.П., ст.викл.каф. філософії та культурології  
Національний університет кораблебудування імені адмірала. Макарова  
Україна, Миколаїв  
[onspeed13.new@gmail.com](mailto:onspeed13.new@gmail.com), 0000-0002-1448-3360, [olga.stupak@nuos.edu.ua](mailto:olga.stupak@nuos.edu.ua)

**Анотація.** Проаналізовано поняття "віртуальної реальності" та його становлення і розвиток на шляху розвитку людства. Розглянуто філософські проблеми взаємодії віртуальної реальності із людиною. Визначено ряд проблем, що походять із віртуалізації суспільства та способів дослідження віртуальної реальності. Окреслено можливі перспективи і загрози пов'язані з розповсюдженням впливу віртуальної реальності.

**Ключові слова:** (віртуальна реальність, віртуалізація суспільства, соціальне маніпулювання, інтернет залежність.

На сучасному етапі розвитку людства поняття віртуальності набуває більш широкого значення. "Ми можемо почути про віртуальну реальність і віртуальну психологію, таку ж філософію та літературу, віртуальну політику та бізнес, віртуальні вибори, смерті і похорони, зображення і образи, про віртуальних частки і віртуальні війни і навіть про складні матерії як Вища Віртуальна магія, яка застосовується, як свідчать деякі газетні оголошення нині практикуючими магами" [10, с.7]. Причиною цього є шлях розвитку людства, завдяки якому розвивається інформаційний простір. Вплив технологій на суспільство додає все більше віртуального характеру у стосунки між людьми. На сьогоднішній день розвиток віртуальної реальності відбувається у двох основних взаємопов'язаних напрямках: збільшення впливу віртуальності на світ реальний і віртуалізація самої реальності, які проявляються у набутті віртуального статусу всіма сферами світу людини й соціокультурної реальності. Віртуальна реальність набуває рис «інформаційного двійника» реальності об'єктивної. Під впливом віртуального спілкування змінюється свідомість особистості, формується новий мережевий образ мислення й існування. Ці зміни суттєво впливають не тільки на окрему особистість, а й на суспільство в цілому. А тому дуже важливо вивчати особливості впливу віртуальної реальності, адже саме від цього усебічно залежить буде вона значною проблемою на шляху людства, або можливо з її допомогою ми отримаємо перспективи для покращення нашого життя.

Наприкінці ХХ сторіччя із розповсюдженням мережі та комп'ютерів, віртуальність набула нових імпульсів. Словосполучення "віртуальна реальність" було введено наприкінці 70-х років ХХ сторіччя Дж. Ланье для визначення трьохвимірних моделей реальності. Проте, спроби осмислення віртуальності були і задовго до нього.

Універсальний трикомпонентний механізм віртуальної реальності - зустрічається в працях Платона, що представлений в наступній формі: реальність повсякденної навколишньої дійсності - не звичайна, а об'єктивно